

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22. telefon 2326. Čekovni račun št 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Netrančirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.30

Stev. 83 • Maribor, sobota, dne 27. avgusta 1938 • Leto XIII

Francoski socialisti vodijo!

Takoj po Daladierovih napovedih za okrnjenje socialne zakonodaje, ki se je uveljavila pod Blumovimi vladami, je Leon Blum zapisal v uvodniku »Populaire«:

»Položaj se je izpremenil v nekaj urah. G. Edouard Daladier ima preveč izkušenj, da ne bi tega v naprej vedel. Zato se moramo vprašati, če tega ni prav namenoma hotel. Mi imamo voljo, da razpravljamo o argumentih, dejstvih, številkah, ki jih je navedel v svojem govoru. Toda pri še tako prijateljskem presojanju pade v oči napoved »nove socialne usmeritve«, kakor se je izrazil minister Frossard v svoji demisiji. In po sili razmer bo ta nova socialna usmeritev vodila v novo politično usmeritev — in tudi že vodi. Zadoščenje, ki ga je dal gonji nazadnjaškega tiska proti zakonu o 40-urniku, loči g. Daladiera po eni strani od njegove večine, kakor ga je že ločila od nekaterih njegovih ministrov.«

»Populaire« opozarja radikale na govor njihovega vodilnega človeka Chauvempsa na zadnjem kongresu njihove stranke, kjer je slovesno izjavil o socialnih reformah:

»Nobenega zastoja! Še manj, da bi šli nazaj... Temveč reformatorska delavnost, pogumna in neprekinjena!«

Istočasno že objavlja »Populaire« sklepe socialistične stranke, ki pravi, da najnovejša Daladierove politike ne more odobriti niti večina parlamenta niti večina republikanske Francije. — Blum je sklical za petek, dne 26. t. m. ob 14.30 sejo socialističnih poslancev in senatorjev, za isti dan ob petih popoldne je pa povabil v imenu stranke vse poslance levice, da zavzamejo stališče napram Daladierovemu govoru, ki ga imenuje Paul Faure »slab govor, slabo politiko.«

Strokovne organizacije, ki so pozvale delavstvo, naj bo pripravljeno, so sklenile, da najprej počakajo na sklepe poslancev socialistične stranke in vse republikanske levice. Tako je bilo v nekaj urah alarmirano vse francosko delovno ljudstvo, ki bo premišljeno odgovorilo na prve napovedi francoske kapitalistične in bankirske reakcije.

Na čudno, dvorezno napoved »Francija naj se vrne k delu!« krepko odgovarja socialistično glasilo:

»Kaj naj pomeni ta fraza? Ta letina je bila tako dobra, da ne vemo kaj početi z 20 milijoni kvintalov presežka!

Volov, krav, telet, ovc, svinj imamo dovolj. Vinogradništvo bo dalo več kakor moremo porabiti.

Ostane samo še vprašanje industrije. Daladier ni mogel z nobeno številko dokazati kake krize.

Dobro razumemo, zakaj nam predočujejo inozemstvo, posebno totalitarne države. V Nemčiji delajo po 56 in tudi 60 ur. Da, toda dobri opazovalci nam sporočajo, da kriza v totalitarnih državah vedno bolj raste. V severni Ameriki je enajst milijonov brezposelnih. In končno v Angliji, ki se je že tolikokrat izkazala s svojo modrostjo, dosega deficit trgovinske bilance 8 milijard mesečno, to bo 96 milijard frankov ob koncu leta. Vse to pomeni, da si je treba z vseh strani ogledati probleme gospodarstva, ureditve dela, tehničnih pogojev produkcije, razpečevanja blaga. Obžalujemo, da o vsem tem nismo našli niti besedice v govoru ministrskega predsednika. On je rekel, da mora delati Francija normalno. Kaj pa je abnormalnega? Abnormalno je zahte-

Kriza francoske vlade

Boj kapitalistov proti socialnopolitični zakonodaji

Francoski kapitalizem vodi s svojo gospodarsko politiko najneobzirnijo borbo proti Blumovi socialno politični zakonodaji. Z vsemogočimi spletkami skuša izpodkopati valuto franka, češ, da je gospodarstvo preveč obremenjeno. Gospodarstvo uganja naravnost sabotažo, kar je razvidno iz tega, ker davčni prejemki iz gospodarstva občutno padajo, dočim indirektni davki ne v taki meri, pač pa so se v zadnjih letih zvišali.

Predsednik vlade, Daladier, je zaradi tega izjavil, da hoče omiliti zakon o 40 urnem delovnem tednu vsaj v glavnih (orožna in stavbna) industrijah. — Zagotavlja sicer, da ni načelno proti 40 urnemu delovnemu tednu, toda mora to napraviti, ker sicer industrija noče delati. Delati je pa treba, da se sanira francosko narodno gospodarstvo. Zaradi te odločitve predsednika vlade sta odstopila dva ministra, za stavbe in javna dela, ki pripadata socialistični uniji, ki pa ju je Daladier takoj nado-

mestil z bolj desničarskima pristašema socialistične republikanske zveze Monzie in Pomaree.

Socialistični poslanski klub je takoj sklical sejo poslancev. Leon Blum pa je pripravil sklicanje konference ljudske fronte oziroma levičarskih poslanskih klubov, s čimer so soglašali tudi komunisti. Preprečiti se pa Daladierova namera ni dala, čeprav je v svoji vladi izjavil, da bo spoštoval pridobitve delavstva, ki so zakonito zajamčene. Daladier se je opravičeval, da ni proti odpravi teh zakonov, pač pa je treba začasno omogočiti, da bodo tovarne delale in služile potrebi narodne obrambe.

Iz te Daladierove izjave je razvidno, da je kapital nastavlil vladi nož na vrat.

O tej krizi piše socialistično glasilo »Populaire« vendar, da socialisti težkoč proti Daladieru, ki jih je sam povzročil, sicer ne bodo izrabili. Trenutek je vse preveč resen. Toda povedati je Daladieru treba, da, če bi poslabšal socialno

zakonodajo, s podporo socialistične stranke ne sme več računati.

Konferenco je sklicala tudi zveza svobodnih strokovnih organizacij, katere predsedstvo je že prej inteveniralo pri predsedniku vlade. Na konferenci so bile razburljive debate, kar je razumljivo, ker je namera vlade drzen napad na pridobitve organiziranega delavstva, ki šteje nad štiri milijone članov v svoji centralni organizaciji. S. Jouhaux, ki je glavni tajnik te zveze, je v deputaciji predsedniku vlade tudi povedal, da pomeni namera pregrobo kršitev socialno političnih pravic delavstva.

Konference socialistične stranke, plenarna seja ljudske fronte in konferenca zveze strokovnih organizacij so vpoštevale francoski in splošni položaj, ki je res kritičen, toda pokazale so tudi svojo odločnost, da branijo ljudska fronta in strokovne organizacije svoje socialnopolitične pozicije in tudi svojo politično ingerenco na dogodke, ker predstavljajo večino naroda.

Runcimanov načrt o preureditvi češkoslovaške države

Ker so Henleinovci dosledno odklanjali vse predloge in načrte, ki jih je izdelala češkoslovaška vlada za rešitev narodnostnega vprašanja, je baje sedaj sestavil lord Runciman nov načrt, ki naj bi v glavnem vseboval:

- 1. Češkoslovaška naj se razdeli v večje število samoupravnih enot, ki bi nekako ustrezale narodnostnim mejam.
- 2. Razveljavijo se dosedanja jezikovni zakoni in se uveljavijo na vsem državnem področju popolna enakopravnost vseh v republiki govorečih jezikov.

To naj bi bila nekaka podlaga za nadaljnja pogajanja.

Vlada je baje pripravljena, razpravljati na podlagi tega predloga in se pogajati s sudetskimi Nemci.

V Londonu sodijo, da bo lord Runciman s svojim posredovanjem uspel.

Član Runcimanove delegacije Gvatkija je odpotoval v London, da bo podrobno informiral angleško vlado o položaju na Češkoslovaškem.

Deseturni delovni dan v Nemčiji

Zaradi popustljivosti demokracij napram avtoritativnim državam smo neprestano v vojni nevarnosti, mednarodne pogodbe ne veljajo več in iz Društva narodov se norčujejo. Isto, kar velja za mednarodno politiko sploh, velja tudi za socialno politiko.

Prejšnji teden so na primer nemški »gospodarski voditelji« brez delavstva sklenili, da se v Nemčiji uvede deseturni delovni dan, češ, da silno primanjkuje delavstva. Deseturnik naj se uvede najprej v oboroževalni in potem v grad-

beni stroki ter končno v kmetijstvu.

Prvič ni verjetno, da bi bilo pomanjkanje delavcev v Nemčiji, drugič pa je velika napaka v narodni politiki, da države, ki vedre v Društvu narodov, niso znale in hotele zaščititi avtoriteto ustanove. Ta malobrižnost za Društvo narodov je vzrok posredno mednarodnim političnim zapletljajem, ki jih sedaj avtoritarne države zlorabljajo tudi v socialno političnih vprašanjih s tem, da pričenjajo novo ofenzivo proti delavskim socialno političnim pridobitvam.

Spor zaradi Gdanskega

Gdansk je obmorska pokrajina ob Baltičkem morju, ki je dejansko pod pokroviteljstvom Poljske in ima tudi mednarodnega komisarja. Prebivajo tam Poljaki in Nemci. Samoupravo so si že osvojili nacisti ter postajajo bolj in bolj agresivni. Poljaki prirejajo manife-

stacije proti postopanju oblasti v Gdanku, nacistični tisk pa zaradi tega napada Poljake. Listi zahtevajo, da poljska vlada razpusti zvezo Poljakov. — Oblast je tudi arretirala mnogo Poljakov. Varšavski listi ostro protestirajo proti temu in očitajo Nemcem izzivanje.

Poseben zakon za obtožbo bivšega avstrijskega režima

Bivši avstrijski kancler dr. Schuschnigg in njegova vlada pridejo pred državno sodišče na Dunaju. V ta namen je bil izdan poseben

zakon, ki določa sodišče in način obsodbe zaradi veleizdaje.

Novo državno sodišče bo obtožence sodilo, ali so več ali manj krivi protiljudskega delovanja. Na podlagi te obsodbe bo potem notranji minister določil kazen. Obsojencem sme notranji minister vzeti državljanstvo, zapleniti njih imetje in jih izgnati iz države.

Novo državno sodišče bo obtožence sodilo, ali so več ali manj krivi protiljudskega delovanja. Na podlagi te obsodbe bo potem notranji minister določil kazen. Obsojencem sme notranji minister vzeti državljanstvo, zapleniti njih imetje in jih izgnati iz države.

Boji na Kitajskem

Japonske čete so se ponovno poskušale, izkrcati na obrežju pri Vučungu, kar se jim pa vsled silnega odpora kitajske armade ni posrečilo. Japonci so pri teh bojih imeli ogromne zgube, ne da bi bili zaznamovali kakršnikoli uspeh. V Hankau je na tisoče beguncev brez strehe, zlasti trpijo glad in pomanjkanje otroci.

Pritožba Kitajske v Londonu

Kitajski poslanik v Londonu je obiskal zunanega ministra lorda Halifaxa, kateremu je sporočil, da Japonci uporabljajo pri napadih strupene pline. — Kitajska je zaprosila Anglijo za posredovanje.

Nemirna Palestina

V bližini Kane Galilejske je prišlo med Angleži in Arabci do spopada. Ubityh je bilo 14 Arabcev in 1 angleški policist. Kljub temu, da vojno sodišče, ki je preobloženo z delom, izreka težke obsodbe proti upornikom, nemiri ne popenjujejo, ker jih netijo Angliji neprijateljske velesile.

Obsodba madžarskega fašista Salasya

Kasacijsko sodišče v Budimpešti je sedaj končno potrdilo razsodbo apelacijskega sodišča, ki je obsodilo »führerja« madžarskih fašistov na 3 leta ječe in 10 let izgube častnih državljan-skih pravic.

Nemčija snubi Madžare

Kakor poročajo francoski listi, se nemški državniki trudijo, da bi pridobili Horthyja za vojaško zvezo z Nemčijo. Horthy pa baje ni sprejel te ponudbe, ker se Madžarska še ni odločila, kateremu bloku se bo priključila.

Za 5 mil. 300.000 dolarjev bo nakupila Francija v Ameriki najmodernejših vojaških aeroplanov.

Anglija postaja odločnejša v španskem

Na sestanku predsednika angleške vlade Chamberlaina, zunanjega ministra Halifaxa, finančnega ministra Simona in Horacija Wilsona so razmotrivali o neugodnem odgovoru Franca glede umika prostovoljcev iz Španije.

Glede Španije nameravajo napraviti energično demaršo v Burgosu, da Franco revidira svoje stališče.

Italijanski tisk izrečno odobrava Francovo stališče glede umika prostovoljcev.

Predsednik odbora za nevmešavanje Plymouth hoče vedeti prej mnenje vele-sil in potem šele sklicati odbor za nevmešavanje. Nekateri države priporočajo, da naj se angleško-francoski načrt umakne, kar dejansko pomeni sabotažo rešitve tega problema.

O vseh teh kritičnih problemih bo padla odločitev že prihodnje tedne. — Zato je sedanja doba ena najbolj kritičnih glede vojne in miru.

Angleška vlada še vedno ni objavila celega besedila Francovega odgovora, ker se bo izkazalo, da je postal Franco tako predrzen samo radi popustljivosti Anglije. Skušala bo pripraviti generala Franca, da bi se pred objavo njegovega odgovora spremenil svoje stališče. — Franco tega najbrže ne bo storil, ker se zanaša na podporo Italije in Nemčije.

Silni boji ob Ebru

Nacistične čete so ponovno napadle postojanke republikancev ob Ebru. V bojih je sodelovalo ogromno letal in tankov, vendar se nacistom kljub silnemu pritisku in ogromnim izgubam ni posrečilo doseči pomembnejših uspehov.

Zlasti so se odigrali hudi boji v zraku. Republikanci so sestrelili 10 letal.

Potopljene ladje med špansko državljansko vojno

Angleški list delavske stranke in strokovnih organizacij »Labour« navaja, da je Franco od 31. avgusta 1933 pa do 31. julija 1938 težko poškodoval 80 ladij, potopil pa 59 s skupno tonažo 176.023 ton.

Poškodovanih je bilo: Angleških ladij 62, francoskih 6, grški 2, panamska 1, nizozemska 1, italijanski 2, norveška 1, španske 4, ameriška 1; potopljene pa angleških 17, francoskih 5, grški 2, panamske 3, ruske 3, danski 2, nizozemska 1, norveška 1, španskih 25.

Nemčija svojih izgub noče objaviti.

To so dejstva, ki ne opravičujejo potrepeljivosti demokracij.

v vprašanju?

Na straži pred Madridom.

V angleški luki v bližini Porthsmoutha je bila te dni torpedirana neka angleška jahta, ki so jo le s težavo rešili, da se ni potopila. Kdo je torpediral jahto, še ni ugotovljeno.

Manjšinski kongres. V Stockholmu se te dni vrši manjšinski kongres, na katerega so poslali svoje delegate vse pomembnejše narodne manjšine. Poročila ne povedo, če je na kongresu zastopana tudi naša narodna manjšina na Koroškem in Primorskem.

Smrt ruskega pisatelja. V Leningradu je preminul znani ruski pisatelj Aleksander Kuprin v 65. letu starosti.

Razvoj naše rudarske in topilniške industrije

V juniju padec proizvodnje.

Indeks naše rudarske in topilniške proizvodnje v letu 1938. (v primeri z leti 1926—1930=100) je naslednji:

	1935	1936	1937	1938
rudarstvo	136.7	144.1	136.6	130.0
rudarstvo	136.7	144.1	136.6	130.0
topilni- čarstvo	179.9	193.0	181.4	166.9
rudarstvo	98.8	96.2	126.6	130.0
topilni- čarstvo	179.9	193.9	181.4	166.9

Na bazi 100 v letih 1928—1930 pa znaša indeks proizvodnje v juniju mesecu:

V letu 1938. je bila torej junija najnižja proizvodnja, v primeri s prejšnjimi leti pa najvišja.

Blejska konferenca Male antante

Poudarek skupnih interesov in zblizanje z Madžarsko.

Blejska konferenca Male antante je po par letih zopet jasno izpovedala javno mnenje podonavskih in balkanskih narodov. Stremljenje vseh teh narodov je vedno bilo, da sodelujejo v prijateljstvu ter vzajemno ščitijo svojo neodvisnost. Male srednjeevropske dežele so politično in gospodarsko odvisne druga od druge, zlasti ker so sosede. Pa tudi politično je vseh njih položaj kritičen. Morda se med seboj ne bodo borile ali napadale, toda kakor nam zgodovina povojnih let kaže, nobena teh malih držav ne ve, kje jo čaka napadalec in kdaj pride nad njo sovražnik, ki je bil še 24 ur prej nje zaveznik. Države male antante in balkanske dežele same nimajo teh teženj, nimajo drugih aspiracij, kakor da v miru žive v čim najboljših socialnih in političnih razmerah.

V tem je velika razlika med malo antanto in balkansko zvezo na eni strani ter silami, ki hočejo te dežele gospodarsko ali politično zavojevati v svoje eksploatacijske namene. Razumemo ta namen tujih sil, razumemo pa tudi položaj malih držav v srednji Evropi in na Balkanu, ki imajo menda še mnogo večji interes, da čuvajo svojo neodvisnost in da vzpostavijo absolutno vzajemno sodelovanje, ne le v politiki in gospodarstvu, ampak tudi v skupni obrambi svojih vitalnih interesov.

Če predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović izjavlja, da so temelji male antante in balkanske zveze nepopustljivi, je to tako konkretna izjava, da ne moremo več dvomiti o njej. Izjava priča, da se vrši organiziranje enotnosti in Podonavju in na Balkanu, iziava pa tudi priznava, da se nahajamo zlasti po sporazumu z Madžarsko pred novim večjim političnim kolosom, Zedinjeno srednjo Evropo in Balkanom, kakor to narodi žele ves čas po vojni in prav pogostoma tudi manifestirajo za to politično koncepcijo.

Blejska konferenca je izraz javnega mnenja podonavske kotline in Balkana. Zaraditvega pričakujemo, da politika ne krene s tega tira, ker je to naivnejši problem srednje in vzhodne Evrope ter Balkana, ki utegne res jamčiti za mir in miren blagodejen razvoj dežel, ki se jih ta problem tiče.

Sporazum z Madžarsko je dosežen šele načelno. To se pravi, Madžarska je za sporazum in se bo posajala s Čehoslovaško in Jugoslavijo zanj. Najbolj pereča so vsaj navidez manjšinska vprašanja. Jugoslovanska vlada je že predložila Madžarski načrt sporazuma. Čim je torej Madžarska načelno pristala na sporazum, menda ne bo več mnogo težko, ki bi ovirale sklenitev definitivnega sporazuma.

Prav iz navedenih razlogov pripisujemo blejski konferenci važnost v zgodovini razvoja srednje Evrope. Imeli smo že mnogo konferenc male antante, toda nobena ni podala tako preciznih izjav. Nobena se še ni tako ozirala na javno mnenje, ki mora v mednarodni politiki biti vedno vpoštevan element, ker sloni bodočnost narodov in držav vendarle na njem. — Samo mir, svoboda in iskreno sodelovanje zahtevajo ti narodi!

Kaj je še treba več za njih gospodarski razvoj in kulturni napredek!

Doma in po svetu

Predsedstvo male antante je prevzel za letos dr. Stojadinović, ki bo zastopal malo antanto na septemberskem zasedanju Društva narodov.

Minister dr. Vrbanič pojde meseca septembra na Poljsko. Minister trgovine si hoče ogledati poljsko industrijo.

Stavka pečarjev v Ljubljani, Mengešu in Kranju je te dni pričela. Stavka je nastala nenadoma. Delodajalci so v skrbeh zaradi serije, ki jo imajo pečarji in je upati, da se v kratkem pogode s pomočniki.

Iz kreditov za javna dela je ministrstvo določilo 3 milijonov din za regulacijska dela ob Muri in Dravi.

Narodna banka bo v bodoče dajala direktne kredite trgovin in sicer od 50.000 do 100.000 din na menico, po 5 odst. obrestni meri.

38 otrok jugoslovanskih rudarjev iz Westfalskega je prišlo na počitnice v našo državo.

Ban Savske banovine g. dr. Viktor Ružič je bil s posebnim odlokom razrešen.

44. razstavna prireditev Ljubljanskega velesejma bo letošnji jesenski velesejem od 1. do 12. septembra. Jesenske prireditve »Ljubljana v jeseni« so redno dopolnili spomladanskemu velesejmu, ki ima predvsem industrijski in obrtni značaj. Na odhodni postajni blagajni je treba kupiti celo vozno karto do Ljubljane in še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Na velesejmu se dobi velesejmsko legitimacijo in

potrdilo o obisku, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek.

Prihodnje zasedanje Društva narodov se bo vršilo meseca septembra t. l. v Ženevi.

Upravnik Madžarske Horthy, ki je bil te dni v Nemčiji, se je posvetoval z nemškimi veljaki in Hitlerjem o gospodarskem sodelovanju Madžarske z Nemčijo, kar utegne imeti precejšen vpliv na ureditev srednjeevropskih razmer, če niso sklepi in dogovor male antante z Madžarsko močnejši.

Horthy bo postal kralj. Horthyja nameravajo baje po povratku iz Nemčije proglasiti in kronati za madžarskega kralja. Nemčija in Italija sta baje na to že pristali, dočim stališče Male zveze še ni znano.

Madžarska je sklenila novo gospodarsko pogodbo z Ameriko.

Kancler Hitler je povabil Henleina na kongres nemških nacistov v Nürnbergu.

Čitanje Schillerjevih del nameravajo prepovedati v nemških srednjih šolah, ker škoduje in je proti duhu nacizma.

Mussolini je dobil red Krizanteme, ki je najvišje japonsko odlikovanje.

Angleškega kapitana Kendricka, ki so ga, kakor smo poročali prvotno, aretirali, so sedaj nemške oblasti izgnali radi suma, da je vohunil.

Letala z lahкими topovi namerava graditi angleška vojna industrija.

vedeti kakor Astahov, a on, kakor vidiš, me prehitava.

— Slab poklic si sebi izbral! — je rekel Jegor, ki ni odmaknil pogleda od njega.

Opazil sem, da je danes sicer surov stražnikov obraz nekako bolj mehak, kakor zagrnen v neko težko zamišljenost. Njegove temne oči so bile nepremično uprte nekam daleč, pogled mu je bil zastrt in top, a glava mu je bila nenavadno nemirna, kakor da bi ji ne bilo udobno na debelem, s črno dlako obraslem vratu, a se je bala pasti na zemljo.

S težavo je Semjon gibal z jezikom ko je nadaljeval:

— Troje glavnih je med vami — ti, Dosjekin in tale, Jegor Petrov... In še Aljoša...

— Torej četvero! — je pripomnil Aleksjej.

Jegor ga je skrbljivo vprašal:

— Kaj pa ti je, stric Semjon, si pijan ali bolan?

— Kaj pa tebi mar? — je rekel stražnik in leno vstal. — Čemu se pa brigaš zame?

Ne da bi se poslovil, je odšel, mi pa smo se odpravili domov.

Kuzin je gledal za njim in rekel:

— Z njim ni nekaj v redu...

— Da! — je potrdil Jegor. — Izgleda, da je bolan.

— K vragu z njim! — je vzkliknil Aljoša, ki mu je hlad stresal pleča. — Po mojem mnenju, je on sam zaklal Mirona Galajda, nihče drugi!

— Ne govori budalosti! — ga je surovo ustavil Dosjekin.

Tudi Kuzin ga je ukoril:

— Beži no! Kako moreš kaj takega govoriti? Ali Aljoša je vztrajal pri svojem:

— Da on! Če pa tega ni on, pa bo koga drugega zaklal, boste videli!

Aljoša je rekel to tako prepričevalno, da se je še meni spustil mraz po hrbtu in smo vsi umolknili.

Minila sta dva tedna in napočil je eden izmed tistih dni, ko nas dogodki kakor povodenj zagrnejo od vseh strani, povzročijo besen vrtinec, ki nas objame in nas vrta v nepričakovanem kaosu, da izgubimo vso razsodnost.

V vsakem življenju se pojavijo taki dnevi.

Tega dne sva bila z Jegorjem v Vasiljevki, kjer sva kmetom, ki so se zbrali na nekem skednju, pojasnjevala kaj je »črna stotinja« in kaj ona hoče. Ko sva se zvečer vračala, je bilo čisto temno in iz megle je pršilo. Šla sva po dolinici skozi Ostankov log, ko se je nenadoma z brega doli iz hladnega mraka razlegel hripav krik:

— Ej, Jegor Petrov! Pridi gori!

— Ne hodi! — je opominjal Jegor in me zgrabil za roko.

— Saj ne morem drugače? — sem rekel, ko sem zagledal na robu nizkega grička obris konjske glave in temni stražnikov obraz, nagnjen proti nama.

— Podvizaj se! — mi je spet velel. — A ti, Dosjekin, pojdi kamor si namenjen!

— S puško se igra, hudič! — mi je šepnil Jegor.

— Lezel sem proti vrhu, oprijemajoč se za grmičje in ko sem stal poleg konja, me je stražnik vprašal:

(Dalje prihodnjic.)

Poletje

MAKSIM GORKI

(Prevel Tone Maček.)

48

— Mi šepa. Podkovati ga bo treba. Ti, ki povsod okrog hodiš, naroči, naj mi podkovača pošljejo.

— Kod jaz povsod hodim?

— Saj vse vem. Nič dobrega o tebi ne govore.

— Kdo?

— V splošnem, ljudstvo! Skornjakov, Astahov... vsi!

Kuzin se je kljubovalno zasmel, kakor bi ne pristojalo starcu.

— O dobrem se lahko slabo govori, — pa povej o slabem kaj dobrega...

Ves uvel in pobit, kakor da je pijan, je stražnik velo in zateglo godrnjal:

— Opažajo te pri sumljivih poslih.

— In ti jim verjameš?

— Astahov vse zasleduje. Njemu se bo verjelo...

Kuzin se je dvignil na noge, otresal svoj kaftan in živahno spregovoril:

— Njemu? Da, njega bodo poslušali! Starec zna biti precej upadljiv in glasen in poleg tega visi v Vasiljevskem zvoniku tudi njegov zvon, a Astahov zvon, pravijo, se sliši do sedmih nebes.

— Ne šali se! To tvojim letom ne pristaja. Po svoji službeni dolžnosti bi jaz take reči moral prej

